Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

21 ta' April 2005 (*)

"Sitt Direttiva VAT – Bini ta' dar g?all-abitazzjoni minn ?ew? konju?i li jifformaw komunità li ma te?er?itax attività ekonomika – U?u ta' wa?da mill-kmamar minn wie?ed mill-ko-proprjetarji g?al skopijiet professjonali – Kwalità ta' persuna taxxabbli – Dritt g?al tnaqqis – Regoli dwar l-e?er?izzju ta' dak id-dritt – E?i?enzi fir-rigward ta' l-ir?evuta"

Fil-kaw?a C-25/03,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Bundesfinanzhof (Il-?ermanja), permezz tad-de?i?joni tad-29 ta' Awwissu 2002, li waslet il-Qorti tal-?ustizzja fit-23 ta' Jannar 2003, fil-pro?edura

Finanzamt Bergisch Gladbach

vs

HE,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn C. W. A. Timmermans, President ta' l-Awla, R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (Relatur), G. Arestis u J. Klu?ka, Im?allfin,

Avukat ?enerali: A. Tizzano,

Re?istratur: K. Sztranc, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-23 ta' Settembru 2004,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al Finanzamt Bergisch Gladbach, irrappre?entat minn A. Eich, b?ala a?ent,

– g?as-Sur HE, irrappre?entat minn C. Fuhrmann, Rechtsanwalt u K. Korn, Steuerberater,

– g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, irrappre?entata minn E. Traversa u K. Gross, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tal-11 ta' Novembru 2004,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikoli 2, 4,17, 18 u 22 tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U L 145, p. 1) kemm fil-ver?joni ori?inali kif ukoll f'dik li tirri?ulta mid-Direttiva

tal-Kunsill 91/680/KEE, tas-16 ta' Di?embru 1991, li tissuplementa s-sistema komuni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u temenda d-Direttiva 77/388 bil-?sieb li tne??i l-frunitieri fiskali (?U L 376, p. 1, aktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Din it-talba ?iet ippre?enata fil-kuntest ta' kaw?a bejn Finanzamt Bergisch Gladbach (aktar 'il quddiem il-"Finanzamt") u s-Sur HE, inti?a sabiex ji?i mag?ruf jekk u, jekk ikun il-ka?, safejn is-Sur HE, li huwa ko-proprjetarju flimkien mal-mara tieg?u ta' immobbli g?al abitazzjoni li fiha huwa ju?a kamra wa?da biss g?al skopijiet unikament professjonali, jista' jibbenifika mid-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (aktar 'il quddiem il-"VAT"), li g?andha tit?allas fuq il-bini ta' dan l-immobbli.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt Komunitarju

3 Skond l-Artikolu 2, li jikkostitwixxi t-Titolu II intitolat "Applikazzjoni" tas-Sitt Direttiva:

"Dawn li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud:

1. il-provvista ta' o??etti u servizzi mag?mula bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali;

2. l-importazzjoni ta' o??etti."

4 L-Artikolu 4, li jifforma t-Titolu IV, intitolat "Persuni Taxxabbli" ta' din id-direttiva jg?id li:

"1. "Persuna taxxabbli" tfisser kull persuna li b'mod indipendenti twettaq fi kwalunkwe post attività ekonomika msemmija fil-paragrafu 2, ikun x'ikun l-iskop jew ir-ri?ultati ta' dik l-attività.

2. L-attivitajiet ekonomi?i msemmija fil-paragrafu 1 g?andhom jinkludu l-attivitajiet kollha ta' produtturi, kummer?janti u persuni li jag?tu, [inklu?i] attivitajiet fil-minjieri u fl-agrikoltura u attivitajiet fil-professjonijiet. L-isfruttament ta' proprjetà tan?ibbli jew intan?ibbli g?al skop ta' d?ul minnha fuq ba?i kontinwa g?andu wkoll jitqies b?ala attività ekonomika.

[...]"

5 L-Artikolu 5, "Provvista ta' o??etti", tat-Titolu V, intitolat "Operazzjonijiet taxxabbli" ta' l-istess direttiva, fl-ewwel paragrafu tieg?u jg?id:

"Provvista ta' o??etti" tfisser it-trasferiment tad-dritt ta' sid li jiddisponi minn proprjetà korporali [tan?ibbli]."

6 Skond l-Artikolu 17, "Ori?ini u skop tad-dritt li tnaqqas", li jinsab fit-Titolu XI, intitolat "Tnaqqis", tas-Sitt Direttiva:

"1. Id-dritt li tnaqqas g?andu jqum fl-istess ?in meta t-taxxa mnaqqsa ssir taxxabbli.

2. Sakemm l-o??etti u s-servizzi huma u?ati g?all-iskopijiet fuq it-tran[?]azzjoni taxxabbli tieg?u, il-persuna taxxabbli g?andha tkun intitolata biex tnaqqas mit-taxxa li hi responsabbli biex t?allas:

(a) taxxa fuq il-valur mi?jud dovuta jew im?allsa fir-rigward ta' o??etti jew servizzi pprovduti jew li g?andhom ikunu pprovduti lilu minn persuna taxxabbli o?ra;

[...]

6. Qabel perjodu ta' erba' snin ta' l-inqas ikunu g?addew mid-data tad-d?ul fis-se?? ta' din id-Direttiva, il-Kunsill ja?ixxi unanimament fuq proposta mill-Kummissjoni, g?andu jidde?iedi liema nefqa m'g?andhiex tkun ele?ibbli g?al tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur mi?jud. It-taxxa fuq il-valur mi?jud fl-ebda ?irkostanza m'g?andha tkun imnaqqsa fuq spejje? mhux strettament nefqa tan-negozju, b?al dik fuq il-lussu, pja?iri jew divertiment.

Sakemm ir-regoli ta' fuq jid?lu fis-se??, Stati Membri jistg?u i?ommu l-esklu?jonijiet kollha pprovduti ta?t il-li?ijiet nazzjonali meta din id-Direttiva tid?ol fis-se??.

[...]"

7 Matul il-perjodu tal-kaw?a prin?ipali da?let fis-se?? id-Direttiva 91/680 li fl-Artikolu 3, tobbliga lill-Istati Membri biex jadattaw is-sistema tag?hom tal-VAT g?ad-dispo?izzjonijiet stabbiliti mid-direttiva u biex jie?du l-mi?uri ne?essarji sabiex dawn it-tibdiliet jid?lu fis-se?? fl-1 ta' Jannar 1993. Dan l-Artikolu 17(2) fil-ver?joni tad-Direttiva 91/680 jg?id li:

"2. Sakemm il-merkanzija [l-o??etti] u s-servizzi jintu?aw g?all-iskop tat-transazzjonijiet taxabbli tag?ha, il-persuna taxxabbli tkun intitolata li tnaqqas mit-taxxa li g?and[ha] [tit]?allas:

(a) taxxa fuq il-valur mi?jud im?allsa g?al merkanzija [o??etti] jew servizzi pprovduti jew li se jkunu pprovduti lilha minn persuna taxxabbli o?ra li g?andha t?allas it-taxxa fit-territorju tal-pajji?;

[...]"

8 L-Artikolu 18, intitolat "Regoli li jirregolaw l-e?er?izzju tad-dritt li tnaqqas" u li huwa parti mill-istess Titolu XI tas-Sitt Direttiva, huwa fformulat kif isegwi :

"1. Biex te?er?ita d-dritt li tnaqqas, il-persuna taxxabbli trid:

(a) fir-rigward tad-deduzzjonijiet ta?t Artikolu 17(2)(a), i??omm fattura [ir?evuta], miktuba b'mod konformi ma' l-Artikolu 22(3);

[...]"

9 Konformi ma' l-Artikolu 22, "Obbligazzjonijiet ta?t is-sistema interna", li jinsab fit-Titolu XIII, intitolat "Obbligazzjonijiet ta' persuni responsabbli g?all-?las", tas-Sitt Direttiva:

[...]"

3. (a) Kull persuna taxxabbli g?andha to?ro? fattura [ir?evuta], jew dokument ie?or li jservi b?ala fattura [ir?evuta] fir-rigward ta' l-o??etti u s-servizzi fornuti minnu lill-persuna taxxabbli o?ra, u g?andu j?omm kopja ta' dan.

[...]

(b) Il-fattura [l-ir?evuta] g?andha tg?id ?ar il-prezz ekslussiv tat-taxxa u t-taxxa korrispondenti f'kull rata kif ukoll kwalunkwe e?enzjonijiet.

(?) L-Istati Membri g?andhom jistabbilixxu l-kriterji biex jaraw jekk dokument iservix b?ala fattura [r?evuta].

[...]

8. […] l-Istati Membri jistg?u jimponu obbligazzjonijiet o?rajn li huma jqisu ne?essarji g?all-impo?izzjoni ?usta u l-?bir tat-taxxa u g?all-prevenzjoni ta' frodi.

[...]"

10 Dan l-Artikolu 22 ?ie emendat bil-mod segwenti mid-Direttiva 91/680:

"[...]

3.(a) Kull persuna taxxabbli trid to?ro? fattura [ir?evuta], jew xi dokument ie?or li jservi ta' fattura [ir?evuta], g?al merkanzija [o??etti] u servizzi li tkun forniet jew ipprovidet lil persuna taxxabbli o?ra jew lil persuna legali mhux taxxabbli. [...] Persuna taxxabbli trid i??omm kopja ta' kull dokument ma?ru?.

[...]

(b) Il-fattura [l-ir?evuta] trid tiddikjara b'mod ?ar il-prezz qabel it-taxxa u t-taxxa rilevanti u kull rata ta' taxxa kif ukoll xi e?enzjonijiet.

[...]

(?) Stati Membri jistabbilixxu l-kriterji li jiddeterminaw jekk dokument jistax jitqies b?ala fattura [ir?evuta].

[...]

8. Stati Membri jistg?u jimponu obbligi o?rajn li jidhrulhom me?tie?a g?all-?bir tajjeb ta' taxxa u biex ma ssirx eva?joni, su??etti g?all-?tie?a ta' trattament indaqs ta' transazzjonijiet domesti?i u transazzjonijiet li jsiru bejn Stati Membri minn persuni taxxabbli sakemm dawn l-obbligi, fin-negozju bejn Stati Membri, ma jag?tux lok g?al formalitajiet konnessi mal-qsim ta' fruntieri.

[...]"

Id-dritt nazzjonali

11 Id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-li?i ?ermani?a ta' l-1991 u ta' l-1993 dwar it-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (Umsatzsteuergesetz, aktar 'il quddiem il-"UStG"), fil-ver?jonijiet tag?hom applikabbli matul is-snin tat-taxxa 1991 sa 1993 (ara BGBl. 1991 I, p. 351, u BGBl. 1993 I, p. 566), in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, kienu jg?idu kif isegwi :

"Artikolu 14 ?ru? ta' ir?evuti

(1) Meta persuna taxxabbli tipprovdi o??etti jew servizzi taxxabbli skond l-Artikolu 1(1) punti 1 u 3, din tista' u, sakemm hija tag?mel dawn l-operazzjonijiet g?all-iskopijiet ta' l-intrapri?a ta' persuna taxxabbli o?ra, hija g?andha, fuq it-talba ta' dan ta' l-a??ar, tipprovdi ir?evuti li juri l-ammont tat-taxxa b'mod ?ar. L-ir?evuti g?andhom ikollhom l-informazzjoni li ssegwi:

1. l-isem u l-indirizz tal-persona taxxabbli li tipprovdi l-o??etti jew servizzi;

2. l-isem u l-indirizz tal-benefi?jarju tal-provvista jew ta' l-g?oti tas-servizzi.

3. il-kwantità u d-deskrizzjoni kummer?jali komuni ta' l-o??etti pprovduti jew in-natura u l-portata

tas-servizzi;

4. id-data tal-provvista ta' l-o??etti jew tas-servizzi;

5. il-?las tal-provvista ta' l-o??etti jew ta' l-g?oti tas-servizzi (Artikolu 10), u

6. l-ammont tat-taxxa m?allsa (punt 5).

[...]

Artikolu 15 Tnaqqis ta' l-*input tax*.

(1) Il-persuna taxxabbli tista' tnaqqas l-ammont ta' l-*input tax* kif isegwi:

1. it-taxxa mni??la separatament fuq l-ir?evuti skond l-Artikolu 14 ma?ru?a minn persuni taxabbli o?ra g?al provvista ta' o??etti jew servizzi mag?mula g?all-iskopijiet ta' l-intrapri?a tieg?u. Meta l-ammont tat-taxxa indikat separatament jirrigwarda l-operazzjonijiet ta' dak it-tip li jkunu m?allsa qabel ma ji?u e?egwiti, huwa jitnaqqas mill-mument li fih tin?are? il-fattura [l-ir?evuta] u jkun sar il-?las;

[...]"

12 Peress li fid-de?i?joni nazzjonali tieg?u l-Bundesfinanzhof irrefera g?as-sitwazzjoni ?uridika li te?isti dwar dan is-su??ett fir-Repubblika ta' l-Awstrija, wie?ed g?andu jippre?i?a li f'dak l-Istat Membru, l-Artikolu 12(2)(2) tal-li?i ta' l-1994 dwar it-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (Umsatzsteuergesetz, BGB1. 663/1994) jg?id kif isegwi :

"Is-segwenti provvisti ta' o??etti, servizzi jew importazzjonijiet mhumiex ikkunsidrati b?ala li saru g?all-iskopijiet ta' l-intrapri?a

(a) dawk li l-?las tag?hom ma jikkostitwixxix prin?ipalment in-nefqiet (spejje?) li jitnaqqsu skond l-Artikolu 20(1) (1) sa (5) tal-li?i ta' l-1988 dwar it-taxxa fuq id-d?ul (Einkommensteuergestez, BGBI. 100/1988)

[...]"

13 Din id-dispo?izzjoni ta' l-a??ar hija fformulata kif isegwi :

"Is-segwenti ma jistg?ux jitnaqqsu minn ir?evuti differenti:

[...]

2. [...]

d) il-?lasijiet jew spejje? relatati ma' uffi??ju li jinsab f'abitazzjoni u li g?andu l-apparat tieg?u, kif ukoll ma' installazzjoni permanenti fl-abitazzjoni. Jekk uffi??ju li jinsab ?o residenza jikkostitwixxi ?-?entru ta' l-attivitajiet kollha ta' l-intrapri?a u ta' l-attività professjonali tal-persuna taxxabbli, il-?lasijiet u l-ispejje? relatati, li jinkludu spejje? ta' installazzjonijiet, g?andhom jitnaqqsu."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

14 Mid-dokument tal-kaw?a prin?ipali jo?ro? li, matul is-sena 1990, is-Sur HE xtara art indivi?a flimkien mal-mara tieg?u. L-ishma kienu jinqasmu kwart g?ar-ra?el u tliet kwarti g?al mara tieg?u. Sussegwentement, dawn il-konju?i qabbdu diversi intrapri?i sabiex jibnu dar fuq din l-art g?all-u?u ta' abitazzjoni. Matul is-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, ir-rappre?entant tas-Sur HE qal li fir-

rigward ta' dan l-immobbli, l-ishma tal-ko-proprjetarji kienu wkoll ta' kwart g?ar-ra?el u ta' tliet kwarti g?al mara tieg?u. L-ir?evuti kollha li jikkon?ernaw dak il-bini ?ew indirizzati lis-Sur u s-Sinjura HE ming?ajr ma saret distinzjoni skond is-sehem ta' kull wie?ed mill-ko-proprjetarji.

15 Huwa pa?ifiku li s-Sur HE u?a parti minn dik id-dar b?ala uffi??ju, sabiex je?er?ita, paralellament ma' l-impjieg tieg?u remunerattiv, attività professjonali a??essorja b?ala awtur spe?jalizzat.

16 G?all-iskop tad-dikjarazzjonijiet tieg?u tal-VAT g?al perijodu tas-snin taxxabbli 1991, 1992 u 1993, is-Sur HE, fuq il-ba?i ta' l-ir?evuti relatati mal-bini ta' l-immobbli, g?amel tnaqqis proporzjonali fejn huwa kkalkula li l-parti li kellha titnaqqas kienet ta' 12%, li tikkorrispondi g?all-erja ta' l-uffi??ju meta mqabbla ma l-erja residenzjali totali tad-dar.

17 Madankollu, il-Finanzamt rrifjutat dan it-tnaqqis, g?ar-ra?uni li s-sid tal-bini u benefi?jarja tal-bini kienet il-komunità mag?mula mill-konju?i HE u mhux mis-Sur HE individwalment.

18 Ir-rikors imressaq mis-Sur HE kontra dik id-de?izjoni ta' rifjut ?ie milqug? parzjalment fl-ewwel istanza mill-Finanzgericht.

19 Minn barra dan, skond dik il-qorti, ta?t id-dritt ?ivili, is-Sur HE kien biss is-sid tal-bini u dak li r?ieva x-xog?ol ta' kostruzzjoni li jikkorrispondi g?all-uffi??ju fir-rigward ta' kwart mill-proprjetà. Fin-nuqqas ta' elementi o?ra, din il-qorti hija fil-fatt ibba?ata fuq il-qsim, bejn il-konju?i, tal-proprjetà ta' l-immobbli. Fid-dawl tal-fatt li s-sehem tal-mara kien ta' tliet kwarti, il-Finanzgericht irrikonoxxiet li s-Sur HE kellu d-dritt li jnaqqas l-*input* VAT marbuta ma' l-uffi??ju, fir-rigward biss ta' kwart, ji?ifieri kwart ta' 12% ta' l-*input tax* totali. Skond l-istess qorti, il-fatt li l-ir?evuti kellhom ji?u indirizzati lil konju?i ming?ajr distinzjoni huwa irrilevanti f'dan il-kuntest.

20 Kemm il-Finanzamt kif ukoll is-Sur HE ressqu appell dwar punti ta' dritt kontra dik id-de?i?joni quddiem il-Bundesfinanzhof.

21 Skond il-Finanzamt, wie?ed g?andu jag?mel distinzjoni bejn is-servizzi in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali skond jekk ?ewx mog?tija lill-komunità mag?mula mill-konju?i jew lil wie?ed mill-ko-proprjetarji. Jekk l-identità tas-sid tal-bini ma to?ro?x ?ara mill-istruzzjonijiet, il-komunità tkun ikkunsidrata b?ala l-benefi?jarja tax-xog?lijiet. Ir-relazzjonijiet bejn is-Sur u s-Sinjura HE fir-rigward tal-proprjetà immobbli hija rrilevanti f' dak ir-rigward. Fi kwalunkwe ka?, in-nuqqas tal-qsim ta' l-*input* VAT bejn dawn ta' l-a??ar kif ukoll il-?ru? ta' ir?evuti f'isem il-konju?i ming?ajr distinzjoni ma jippermettux li s-Sur HE jibbenefika minn tnaqqis normali.

22 Min-na?a l-o?ra, is-Sur HE kkunsidra li min?abba li huwa g?andu dritt esklu?iv ta' u?u tal-parti ta' l-immobbli u?ata b?ala uffi??ju, huwa g?andu ji?i kkunsidrat b?ala l-uniku sid tal-bini g?al dak li jikkon?erna x-xog?lijiet tal-bini ta' dik il-parti. Skond hu, ir-rifjut tat-tnaqqis mitlub, fuq il-ba?i biss tad-dritt ?ivili nazzjonali, huwa inkompatibbli mas-sistema Komunitarja tal-VAT. Kuntrarjament g?al dak li dde?idiet il-Qorti tal-Prim' Istanza, id-dritt g?al tnaqqis g?andu ji?i esti? g?al VAT kollu relatat mal-bini ta' l-uffi??ju, ji?ifieri 12% tal-VAT kollu relatat mad-dar.

23 Il-Bundesfinanzhof jirrileva li, fl-applikazjoni tad-dritt ?ermani?, meta ordni ssir minn bosta persuni f'daqqa li ma jkunux qed ja?ixxu b?ala entità ?uridika awtonoma – kumpannija ta' persuni jew ta' kapital -, imma b?ala sempli?i komunità ta' fatt, kull membru huwa benefi?jarju tas-servizz fir-rigward tal-parti tieg?u biss. Fil-kaw?a prin?ipali, jekk wie?ed i?ares mill-aspett tal-VAT, il-komunità b?ala tali ma a??ixxietx, u b'hekk g?andu ji?i kkunsidrat li ?-?ew? konju?i huma l-benefi?jarji tas-servizzi in kwistjoni.

24 Din il-qorti tg?id ukoll li, skond il-konstatazzjonijiet tal-Finanzgericht, kien biss is-Sur HE li

e?er?ita attività professjonali fl-uffi??ju li jinsab fl-immobbli li l-konju?i kienu bnew flimkien. Konformi mal-?urisprudenza tag?ha, fil-ka? ta' komunità ta' l-akkwisti, kull wie?ed mill-intraprendituri li jkun akkwista proprjetà g?all-u?u professjonali g?andu d-dritt g?al tnaqqis fir-rigward tal-parti tag?hom fil-komunità. Fil-ka? fejn konju?i jikru uffi??ju professjonali li wie?ed biss mill-koppja ju?a g?all-b?onnijiet ta' l-intrapri?a t-tieg?u, il-Bundesfinanzhof ibba?at, fin-nuqqas ta' elementi o?ra, fuq l-Artikolu 742 tal-Kodi?i ?ivili ?ermani? (Bürgerliches Gesetzbuch) li jistabbilixxi li d-drittijiet u l-obbligi huma maqsumin fin-nofs bejn il-membri tal-komunità, u konsegwentement idde?idiet li t-tnaqqis favur wie?ed minn dawn il-membri li jkun ju?a l-proprjetà g?al skopijiet professjonali japplika biss g?al nofs l-*input tax* totali.

25 Dan kien ukoll ir-ri?ultat li f'dan il-ka? kellha tasal g?alih il-Finanzgericht, li dde?idiet b'mod korrett li dak ir-ra?unament ma nbidilx min?abba l-fatt li l-ir?evuti kienu miktubin f'isem il-konju?i.

26 Madankollu, il-Bundesfinanzhof jistaqsi jekk dik is-soluzzjoni hijiex kompatibbli mas-Sitt Direttiva.

27 Qabel kollox, m'huwiex possibbli li nirrispondu b'?ertezza li x-xog?ol ta' bini ta' l-immobbli g?al abitazzjoni, li fih hemm uffi??ju, kien inxtara mis-Sur HE "b?ala persuna taxxabbli" u "g?all-iskopijiet fuq it-transazzjoni taxxabbli tieg?u", skond l-Artikolu 17(2) tas-Sitt Direttiva, jew inkella li kien g?al b?onnijiet privati residenzjali, *a fortiori* peress li, per e?empju, l-awtoritajiet Awstrija?i jeskludu d-dritt g?al tnaqqis.

28 F'dan il-kuntest wie?ed g?andu wkoll jiddetermina jekk l-ispejje? g?all-bini ta' uffi??ju f'residenza g?andhomx karattru "strettament […] tan-negozju" li, f'dan l-a??ar ka?, ikun xorta wa?da esklu? mid-dritt g?al tnaqqis skond it-tieni sentenza ta' l-Artikolu 17(6) tas-Sitt Direttiva.

29 Jekk ji?i presuppost li, f'dan il-ka?, b?ala prin?ipju je?isti d-dritt g?al tnaqqis, g?andu ji?i de?i? kif dan g?andu ji?i e?er?itat ta?t id-dritt Komunitarju, meta jinxtara assi kapitali minn komunità li tirri?ulta minn ishma indivi?i jew minn ?wie? u li ma ta?ixxix hija stess b?ala persuna taxxabbli.

30 Fl-a??ar, l-applikazzjoni tal-kundizzjonijiet li jinsabu fl-Artikolu 18(1)(a) u fl-Artikolu (22)(3)(a) u (?) tas-Sitt Direttiva iqajmu dubji fir-rigward tal-?urisprudenza nazzjonali li tistabbilixxi li l-e?i?enzi relatati ma' l-indikazzjonijiet supplementari li jinsabu fl-ir?evuta g?al dak li jikkon?erna l-ishma rispettivi li huma ta' importanza ?g?ira.

31 Kien f'dawn i?-?irkustanzi li l-Bundesfinanzhof idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja s-segwenti domandi preliminari:

"(1) Persuna li tixtri jew tibni dar g?al u?u ta' abitazzjoni ta?ixxi b?ala persuna taxxabbli matul ix-xiri jew il-bini ta' din id-dar, jekk hija g?andha l-intenzjoni li tu?a parti wa?da minn dan l-immobbli b?ala uffi??ju g?al attività indipendenti a??essorja?

(2) Fil-ka? ta' risposta affermattiva g?all-ewwel domanda:

Jekk komunità li tirri?ulta minn ishma indivi?i jew minn ?wie?, li m'hijiex relatata ma' skopijiet professionali, tordna, b?ala komunità, assi kapitali, g?andu ji?i kkunsidrat li hemm xiri minn persuna mhux taxxabbli, li m'g?andhiex dritt li tnaqqas mill-VAT ammont li g?andu jit?allas fuq ix-xiri, jew g?andu ji?i kkunsidrat li l-ko-proprjetarji kollha huma benefi?jarji ta' l-operazzjoni?

(3) Fil-ka? ta' risposta affermattiva g?at-tieni domanda:

Jekk konju?i jakkwistaw assi kapitali indivi? u dan l-assi huwa u?at g?al skop professjonali minn wie?ed mill-ko-proprjetarji biss g?all-intrapri?a tieg?u, id-dritt g?al tnaqqis jista' ji?i e?er?itat

(a) minn dan il-ko-proprjetarju fir-rigward biss tal-parti ta' l-*input tax* li tikkorrispondi g?as-sehem tieg?u b?ala xerrej,

jew

(b) dan il-proprjetarju jista', skond l-Artikolu 17(2)(a) tas-Sitt Direttiva, inaqqas l-ammont ta' l-*input tax* li jikkorrispondi g?al parti ta' l-u?u professjonali tieg?u tal-proprjetà kollha (bla ?sara g?all-kundizzjonijiet li tin?are? l-ir?evuta deskritta fir-raba' domanda)?

(4) Sabiex ji?i e?er?itat id-dritt g?al tnaqqis skond l-Artikolu 18 tas-Sitt Direttiva, l-ir?evuta, skond l-Artikolu 22(3) ta' din id-direttiva, g?andu jkollha miktub l-isem ta' dak il-ko-proprjetarju /konju?i biss – u ssemmi l-proporzjon tal-prezz u tat-taxxa li tikkorrispondi g?as-sehem tieg?u – jew huwa bi??ejjed li ting?ata lil ko-proprjetarji/konju?i ming?ajr ma turi kif ikun sar dan il-qsim?"

Osservazzjonijiet preliminari

32 Preliminarjament, g?andu ji?i osservat li mill-pro?ess jo?ro? li:

– il-konju?i HE kienu xtraw, b?ala ko-proprjetarji, art li fuqha bnew dar g?al abitazzjoni li huma ko-proprjetarji tag?ha;

– fil-komunità kif mag?mula mill-koppja HE min?abba ?-?wie? tag?hom, is-sehem tar-ra?el huwa ta' kwart u dak tal-mara tieg?u huwa ta' tliet kwarti g?al dak li jikkon?erna kemm l-art kif ukoll id-dar;

– minbarra l-professjoni remunerattiva tieg?u, is-Sur HE je?er?ita, a??essorjament, attività professjonali indipendenti b?ala awtur spe?jalizzat;

– g?al b?onnijiet ta' din l-a??ar attività, huwa ju?a parti mid-dar komuni esklu?ivament b?ala uffi??ju; huwa pa?ifiku li dik il-parti tirrappre?enta 12% mill-erja totali abitabbli ta' l-immobbli;

– il-mara tas-Sur HE ma te?er?ita ebda attività ekonomika skond is-Sitt Direttiva u f'ebda mument m'g?amlet u?u minn dan l-uffi??ju;

– il-komunità mag?mula mill-konju?i HE min?abba ?-?wie? tag?hom ma te?er?ita ebda attività ekonomika skond is-Sitt Direttiva, m'g?andhiex personalità ?uridika, u lanqas g?andha poter awtonomu;

– peress li m'g?andhomx il-kwalità ta' persuna taxxabbli, la l-mara tas-Sur HE u lanqas din il-komunità ma jibbenefikaw mid-dritt g?al tnaqqis fl-applikazzjoni tas-Sitt Direttiva;

– l-ir?evuti relatati mal-bini tad-dar ?ew indirizzati lill-konju?i HE ming?ajr ma saret distinzjoni bejniethom u ma kinux jippre?i?aw il-proporzjonijiet tal-prezz u tal-VAT li jikkorrispondu g?as-sehem ta' kull wie?ed mill-konju?i fil-ko-proprjetà;

– Is-Sur HE talab it-tnaqqis ta' l-*input* VAT g?all-uffi??ju kollu u?at minnu g?al skop esklu?ivament professjonali, ji?ifieri 12%, filwaqt li huwa ?amm sehem ta' 25% fil-ko-proprjetà immobbli.

33 Huwa fid-dawl ta' dawn il-karattisti?i tal-kaw?a prin?ipali li g?andha ting?ata risposta g?ad-domandi preliminari.

34 Wie?ed g?andu j?id jg?id li, g?all-finijiet ta' dawk ir-risposti, fir-rigward ta' l-Artikoli 17 u 22 tas-Sitt Direttiva, m'g?andhiex issir distinzjoni bejn il-ver?joni tal-bidu ta' dawk id-dispo?izzjonijiet u dawk li jirri?ultaw mid-Direttiva 91/680, g?ar-ra?uni li huma g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala li g?andhom essenzjalment portata identika g?all-g?anijiet ta' l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-?ustizzja hija me?tie?a li tag?ti fil-kuntest tal-kaw?a pre?enti.

Fuq l-ewwel domanda

35 Permezz ta' din id-domanda, il-qorti nazzjonali essenzjalment tistaqsi jekk persuna li tixtri jew tibni dar g?al skop ta' abitazzjoni flimkien mal-familja tag?ha g?andhiex il-kwalità ta' persuna taxxabbli u b'hekk tibbenefikax mid-dritt g?al tnaqqis skond l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 17 tas-Sitt Direttiva, fil-ka? fejn hija tu?a' parti minn dik l-immobbli b?ala uffi??ju g?al b?onnijiet ta' e?er?izzju, a??essorjament, ta' attività ekonomika skond l-Artikolu 2 u 4 ta' l-istess direttiva.

36 F'dak ir-rigward, wie?ed g?andu jfakkar li s-Sitt Direttiva stabbilixxiet sistema komuni ta' VAT ibba?ata, partikolarment, fuq definizzjoni uniformi ta' operazzjonijiet taxxabbli (ara, partikolarment, sentenza tas-26 ta' ?unju 2003, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, C-305/01, ?abra, p. I-6729, punt 38).

37 Mill-Artikolu 2 ta' din id-direttiva, li jiddefinixxi l-qasam ta' applikazzjoni tal-VAT u li g?andu jinqara flimkien ma' l-Artikolu 4 ta' l-istess direttiva, jirri?ulta li g?andhom ji?u intaxxati biss l-attivitajiet li g?andhom karattru ekonomiku, sakemm ji?u effettwati ?ewwa l-Istati Membru minn persuna taxxabbli b?ala tali.

38 Skond l-Artikolu 4(1) tas-Sitt Direttiva, hija kkunsidrata b?ala persuna taxxabbli kull persuna li tag?mel, b'mod indipendenti, wa?da mill-attivitajiet ekonomi?i msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-artikolu.

39 Il-kun?ett ta' "attivitajiet ekonomi?i" huwa definit fil-paragrafu 2 b?ala li jinkludi l-attivitajiet "kollha" ta' produttur, ta' kummer?jant jew persuna li tipprovdi servizzi, u partikolarment l-operazzjonijiet dwar l-isfruttament ta' o??ett tan?ibbli jew intan?ibbli f'ka? li jitne??ew l-ir?evuti li g?andhom karattru permanenti. Dan il-kun?ett ta' "sfruttament" jirreferi, konformi g?all-e?i?enzi tal-prin?ipju ta' newtralità tas-sistema komuni ta' VAT, g?all-operazzjonijiet kollha, tkun xi tkun il-forma ?uridika tag?hom (ara sentenza tal-21 ta' Ottubru, BBL, C-8/03, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 36).

40 Skond ?urisprudenza stabbilita, l-Artikolu 4 tas-Sitt Direttiva jag?ti lill-VAT applikazzjoni wiesg?a ?afna, sabiex tinkludi l-istadji kollha tal-produzzjoni, tad-distribuzzjoni u ta' l-g?oti ta' servizzi (ara, partikolarment, sentenzi ta' l-4 ta' Di?embru 1990, Van Tiem, C-186/89, ?abra p. I-4363, punt 17, u MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, i??itat aktar 'il fuq, punt 42).

41 Madankollu, fuq il-ba?i tal-kriterji msemmija fl-Artikolu 4 ta' din id-direttiva, li fir-rigward tag?hom biss g?andha tkun evalwata l-kwalità ta' persuna taxxabbli (ara sentenzi msemmija qabel Van Tiem, punt 25, u BBL, punt 36) persuna b?as-Sur HE g?andha ti?i kkunsidrata b?ala li g?andha dik il-kwalità.

42 Fil-fatt, mill-pro?ess jo?ro? li, matul il-perijodu tal-kaw?a prin?ipali mill-1991 sa 1993, il-persuna kkon?ernata effettivament e?er?itat, anke jekk biss a??essorjament – attività ekonomika indipendenti fis-sens ta' l-imsemmi Artikolu 4.

43 Minn barra dan, mill-Artikolu 17(2) tas-Sitt Direttiva jirri?ulta li, safejn il-persuna taxxabbli, li tkun qed ta?ixxi b?ala tali, tu?a l-proprjetà g?al b?onnijiet tat-tran?azzjonijiet taxxabbli tag?ha, hija awtorizzata li tnaqqas il-VAT li jkollha t?allas jew li tkun ?allset fir-rigward ta' dik il-proprjetà. Bil-kontra, jekk proprjetà m'hijiex u?ata g?all-b?onnijiet ta' l-attivitajiet ekonomi?i tal-persuna taxxabbli skond l-Artikolu 4 ta' l-istess direttiva, imma din ta' l-a??ar tu?aha g?all-konsum privat tag?ha, ebda dritt g?al tnaqqis ma jista' jing?ata (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Lulju 1991, Lennartz C-97/90, ?abra p. I-3795, punti 8 u 9).

44 Madankollu, f'dak ir-rigward mill-pro?ess jo?ro? li fil-perijodu tal-kaw?a prin?ipali, is-Sur HE, g?al b?onnijiet ta' l-e?er?izzju ta' l-attività ekonomika indipendenti tieg?u b?ala awtur spe?jalizzat, u?a esklu?ivament parti mill-immobbli li huwa bena flimkien mal-mara tieg?u u g?alhekk huwa l-ko-proprjetarju tag?ha.

45 Il-fatt li f'dan il-ka?, il-persuna kkon?ernata u?at biss parti minn dak l-immobbli g?al b?onnijiet ta' l-attività ekonomika tag?ha mhuwiex rilevanti.

46 Fil-fatt skond ?urisprudenza stabbilita, fil-ka? ta' u?u ta' assi kapitali g?al skopijiet kemm professjonali kif ukoll privati, il-persuna kkon?ernata g?andha l-g?a?la, g?all-iskopijiet tal-VAT, li tintegra din il-proprjetà fil-patrimonju kollu ta' l-intrapri?a tag?ha, sabiex tikkonserva l-patrimonju privat tag?ha kollu billi teskludih kompletament mis-sistema ta' VAT, sabiex – b?al fil-kaw?a prin?ipali, tintegrah biss fl-intrapri?a tag?ha safejn hija effettivament u?ata g?al skopijiet professjonali effettiva (ara, f'dan is-sens, partikolarment, is-sentenzi tat-8 ta' Marzu 2001, Bakcsi, C-415/98, ?abra p. I-1831, punti 24 sa 34, u tat-8 ta' Mejju 2003, Seeling, C-269/00, ?abra p. I-4101, punti 40 u 41).

47 F'dan l-a??ar ka?, wie?ed g?andu jikkunsidra li, fil-limitu ta' l-u?u professjonali tal-proprjetà, l-operatur ikkon?ernat a?ixxa b?ala persuna taxxabbli matul fl-akkwist jew il-bini ta' l-immobbli li, f'dak il-ka?, g?andu ji?i kkunsidrat b?ala u?at g?all-b?onnijiet tat-tran?azzjonijiet taxxabbli ta' dak l-operatur skond l-Artikolu 17(2)(a) tas-Sitt Direttiva.

48 L-interpretazzjoni pre?edenti hija korroborata mill-prin?ipju ta' newtralità, li bis-sa??a tag?ha l-persuna kkon?ernata g?andha t?allas il-VAT biss meta din tkun relatata ma' o??etti jew servizzi li din il-persuna tu?a g?all-konsum privat tag?ha u mhux g?all-attivitajiet professjonali taxxabbli tag?ha.

49 Madankollu, kif sostniet ?ustament il-Kummissjoni, id-dubji espressi mill-qorti nazzjonali fir-rigward tad-domanda dwar jekk tran?azzjoni b?alma dik fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t il-kamp ta' l-applikazzjoni tas-Sitt Direttiva, mhumiex fondati.

50 Infatti, il-fatt li Stat Membru ie?or (b?al f'dan il-ka?, ir-Repubblika ta' l-Awstrija) jeskludi d-dritt g?al tnaqqis fil-ka? ta' uffi??ju li jinsab f'residenza huwa rrilevanti, fid-dawl tal-karattru komuni tas-sistema tal-VAT u l-g?an ta' armonizzazzjoni li jipprova jil?aq, li b?ala ri?ultat ta' dan id-derogi g?ad-dritt g?al tnaqqis m'humiex awtorizzati ?lief fil-ka? espressament ipprovdut mis-Sitt Direttiva, sabiex ti?i ggarantita l-applikazzjoni identika tag?hom fl-Istati Membri kollha.

51 G?aldaqstant, sakemm il-qorti nazzjonali tibba?a ru?ha fuq l-Artikolu 17(6) tas-Sitt Direttiva, l-ewwel nett, g?andu ji?i rrilevat li fl-istat attwali tad-dritt Komunitarju, ma je?istix att tal-Kunsill li jeskludi d-dritt g?al tnaqqis ta' l-ispejje? li m'g?andhomx il-karattru strettament professjonali, b?al

ma huma l-ispejje? relatati mal-lussu jew mad-divertiment. G?aldaqstant, il-li?i ?ermani?a li kienet tapplika fil-mument tad-d?ul fis-se?? ta' l-imsemmija direttiva ma kinitx teskludi d-dritt g?al tnaqqis g?al uffi??ji li jinsabu f'residenza. Fl-a??ar nett, ir-Repubblika Federali tal-?ermanja ma kinitx awtorizzata li tintrodu?i mi?uri partikolarment derogatorji fir-rigward ta' din id-direttiva skond l-Artikolu 27 tag?ha.

52 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta g?all-ewwel domanda g?andha tkun li persuna li tkun akkwistat jew bniet dar sabiex tg?ix fiha flimkien mal-familja tag?ha g?andha l-kwalità ta' persuna taxxabbli u b'hekk, bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 17 tas-Sitt Direttiva, tibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis, safejn hija tu?a parti minn dak l-immobbli b?ala uffi??ju g?al b?onnijiet ta' l-e?er?izzju, g?alkemm a??essorja, ta' attività ekonomika skond l-Artikoli 2 u 4 ta' l-istess direttiva u talloka dik il-parti ta' l-immobbli fil-patrimonju ta' l-intrapri?a tag?ha.

Fuq it-tieni domanda

53 Din id-domanda tirrigwarda essenzjalment il-punt dwar jekk, fil-ka? li komunità li tirri?ulta minn ?wie?, li m'g?andhiex personalità ?uridika u li ma te?er?itax attività ekonomika skond is-Sitt Direttiva, li tordna assi kapitali, il-ko-proprjetarji li jiffurmaw din il-komunità g?andhomx ji?u kkunsidrati b?ala benefi?jarji tat-tran?azzjoni g?all-b?onnijiet ta' l-applikazzjoni ta' din id-direttiva.

54 F'dak ir-rigward, mill-pro?ess li jinsab g?ad-dispo?izzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-komunità mag?mula mill-konju?i HE min?abba ?-?wie? tag?hom ma kinitx te?er?ita attività ekonomika ta?t il-forma ta' kumpannija rregolata mid-dritt ?ivili li g?andha personalità ?uridika proprja jew ta?t il-forma ta' entità li, g?alkemm nieqsa minn dik il-personalità, fil-fatt g?andha l-poter li ta?ixxi b'mod indipendenti. Fil-fatt, dawn il-konju?i limitaw lilhom infushom li ja?ixxu b'mod kon?unt fl-akkwist ta' l-art u fil-bini ta' l-immobbli.

55 G?alhekk, g?all-iskopijiet tal-VAT, din il-komunità ma kinitx interveniet fit-tran?azzjonijiet fil-kaw?a prin?ipali u ma tistax, g?aldaqstant, ti?i kkunsidrata b?ala persuna taxxabbli skond is-Sitt Direttiva.

56 F'dawn il-kundizzjonijiet u fin-nuqqas ta' elementi o?ra rilevanti, wie?ed g?andu jikkunsidra li l-konju?i HE fil-kwalità tag?hom ta' ko-proprjetarji ta' assi kapitali, huma benefi?arji tal-provvista ta' dan l-assi g?al b?onnijiet ta' l-applikazzjoni tas-Sitt Direttiva.

57 Din is-soluzzjoni hija wkoll konformi mal-prin?ipju ta' newtralità. Filwaqt li l-komunità mag?mula minn dawn il-konju?i m'hijiex taxxabbli u ma tistax, g?aldaqstant, tnaqqas il-VAT mill-ammont, dan id-dritt g?al tnaqqis g?andu ji?i rikonoxxut lil konju?i individwalment sakemm huma jkollhom il-kwalità ta' persuna taxxabbli.

58 G?aldaqstant, ir-risposta g?at-tieni domanda g?andha tkun li, meta komunità li tirri?ulta minn ?wie?, li m'g?andhiex personalità ?uridika u li ma te?er?itax attività ekonomika skond is-Sitt Direttiva, g?andha kontroll ta' assi kapitali, il-ko-proprjetarji li jiffurmaw din il-komunità g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala benefi?jarji tat-tran?azzjoni g?al b?onnijiet ta' l-applikazzjoni ta' din id-direttiva.

Fuq it-tielet domanda

59 Permezz ta' din id-domanda, il-qorti nazzjonali essenzjalment tistaqsi jekk, meta konju?i fil-komunità min?abba ?-?wie? tag?hom jakkwistaw proprjetà li parti minnha tkun u?ata g?al skop professjonali esklu?ivament minn wie?ed mill-konju?i ko-proprjetarji, dan jibbenefikax mid-dritt g?al tnaqqis ta' l-*input* VAT kollu relatat mal-parti tal-proprjetà li huwa ju?a g?all-b?onnijiet ta' l-intrapri?a tieg?u jew fir-rigward biss ta' l-*input* VAT li jikkorrispondi g?as-sehem tieg?u b?ala xerrej.

60 Sabiex ting?ata risposta g?al din id-domanda, tajjeb li niftakru li l-qorti nazzjonali ta' l-ewwel istanza dde?idiet li, skond id-dritt ?ivili ?ermani?, is-Sur HE ma kienx benefi?jarju tax-xog?lijiet ta' bini relatati ma' l-uffi??ju fir-rigward biss ta' kwart. F'dan ir-rigward, din ibba?at ru?ha fuq il-qsim ta' l-art bejn il-konju?i ko-proprjetarji, peress li s-sehem tar-ra?el kien jammonta biss g?al 25% tal-ko-proprjetà. G?aldaqstant, din il-qorti rrikonoxxiet li s-Sur HE kellu d-dritt li jnaqqas kwart biss ta' l-*input tax* relatata ma' l-uffi??ju u?at g?all-skopijiet ta' l-intrapri?a, ji?ifieri kwart ta' 12% ta' l-ammont totali ta' l-*input* VAT.

61 Min-na?a l-o?ra, is-Sur HE jsostni li, skond is-Sitt Direttiva, huwa jibbenefika mid-dritt li jnaqqas l-ammont ta' l-*input* VAT, ammont li jikkorrispondi g?al parti ta' l-u?u professjonali tieg?u tal-proprjetà kollha, ji?ifieri 12% ta' l-ammont totali ta' l-*input tax*.

62 F'dan ir-rigward, mill-ewwel g?andu ji?i osservat li, kif jirri?ulta mill-istess titolu tag?ha, is-Sitt Direttiva hija inti?a li tistabbilixxi sistema komuni ta' VAT fejn tiddetermina b'mod uniformi u skond ir-regoli Komunitarji t-tran?azzjonijiet taxxabbli (ara punt 36 ta' din is-sentenza u l-?urisprudenza ??itata iktar 'il fuq).

63 Minn barra dan, skond ?urisprudenza stabbilita, it-termini ta' dispo?izzjoni tas-Sitt Direttiva li ma fiha ebda referenza espressa g?al-li?i ta' l-Istati Membri biex ji?i ddeterminat is-sinifikat u l-iskop tag?ha g?andhom normalment jing?ataw interpretazzjoni awtonoma u uniformi, fil-Komunità kollha, sabiex ti?i evitata d-diver?enza fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru g?al ie?or (ara s-sentenza tas-27 ta' Novembru 2003, Zita Modes, C-497/01, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 34).

64 Fir-rigward, b'mod aktar partikolari, ta' l-Artikolu 5(1) tas-Sitt Direttiva, li jistabbilixxi li provvista ta' o??etti hija t-trasferiment tad-dritt ta' sid li jiddisponi minn proprjetà tan?ibbli, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-kun?ett ta' provvista ta' o??etti ma tirreferix g?at-trasferiment tal-proprjetà kif previst mil-li?i nazzjonali applikabbli, imma tinkludi t-tran?azzjonijiet kollha ta' trasferiment ta' proprjetà tan?ibbli minn parti li tag?ti s-setg?a lill-parti l-o?ra li tiddisponi minnha b?allikieku kienet il-proprjetarju ta' dak l-o??ett. L-g?an ta' din id-direttiva jista' ji?i kompromess jekk il-konstatazzjoni ta' provvista ta' o??etti, li hija wa?da mit-tliet tran?azzjonijiet taxxabbli, kienet su??etta g?as-sodisfazzjon ta' kundizzjonijiet li jvarjaw skond id-dritt ?ivili ta' l-Istat Membru kkon?ernat (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-8 ta' Frar 1990, Shipping and Forwarding Enterprise Safe, C-320/88, ?abra p. I-285, punti 7 u 8; ta' l-4 ta' Ottubru 1995, Armbrecht, C-291/92, ?abra p. I-2775, punti 13 u 14, kif ukoll tas-6 ta' Frar 2003, Auto Lease Holland, C-185/01, ?abra p. I-1317, punti 32 u 33).

65 B'konsegwenza ta' dan, la l-po?izzjoni tal-qorti nazzjonali ta' l-ewwel istanza, li tibba?a r-ra?unament tag?ha fuq ir-regoli dwar il-proprjetà ta?t id-dritt ?ivili ?ermani?, la dik li ?iet difi?a mill-Kummissjoni fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tag?ha li fiha tg?id li t-talba tas-Sur HE ma setg?etx ti?i milqug?a jekk, skond il-li?i nazzjonali dwar il-li?i ta?-?wie?, huwa ma kellux id-dritt li jiddisponi mill-assi kapitali kollha, ma jistg?u ji?u milqug?a.

66 G?aldaqstant, il-kwistjoni dwar liema wie?ed mill-ko-proprjetarji fil-fatt ?allas l-ir?evuti relatati mal-kostruzzjoni ta' l-immobbli, hija irrilevanti g?al finijiet tar-risposta g?ad-domanda mag?mula, peress li mill-Artikolu 11A(1)(a) tas-Sitt Direttiva jirri?ulta li l-parti l-o?ra tista' wkoll tit?allas minn

terza persuna.

67 Sabiex ting?ata risposta g?at-tielet domanda, huwa ne?essarju li g?all-kuntrarju ji?i mfakkar li, f'dan il-ka?, is-Sur HE ju?a l-uffi??ju li jinsab fid-dar g?all-abitazzjoni personalment u ju?ah kollu kemm hu g?all-b?onnijiet ta' l-attivitajiet ekonomi?i tieg?u u li huwa dde?ieda li ju?a' din il-parti kollha kemm hi g?all-intrapri?a tieg?u. Jidher ukoll li l-persuna kkon?ernata, fil-fatt, tu?a' din il-parti komuni b?ala proprjetarju u b'hekk tissodisfa l-kundizzjoni li tirri?ulta mill-?urisprudenza msemmija fil-punt 64 ta' din is-sentenza.

68 G?andu jing?ad ukoll li s-Sur HE jitlob li mill-*input* VAT inaqqas ammont li huwa ekwivalenti g?al dak relatat mal-parti tal-proprjetà li ju?a esklu?ivament g?al skopijiet professjonali u li huwa kien idde?ieda li jikkunsidra b?ala assi ta' l-intrapri?a.

69 Minn barra dan, f'?irkustanzi b?al dawk tal-kaw?a prin?ipali, l-uffi??ju ma jistax jo?loq dritt g?al tnaqqis fir-rigward ta' operatur ie?or barra mis-Sur HE, ji?ifieri li m'hemm ebda riskju ta' frodi jew ta' abbu? f'dan il-ka?.

70 It-talba tas-Sur HE sabiex jitnaqqas l-ammont kollu tal-VAT li g?andu x'jaqsam ma' l-uffi??ju g?andha, f'dawk il-kundizzjonijiet, ti?i kkunsidrata b?ala konformi mas-sistema tat-tnaqqis li hija inti?a biex te?les lill-intraprenditur mill-pi? tal-VAT li g?andu j?allas jew li jkun ?allas fil-kuntest ta' l-attivitajiet ekonomi?i kollha tieg?u. Is-sistema komuni ta' VAT b'hekk tiggarantixxi n-newtralità fir-rigward tal-?las fiskali ta' l-attivitajiet ekonomi?i kollha, ikunu xi jkunu l-g?anijiet jew ir-ri?ultati ta' dawk l-attivitajiet, bil-kundizzjoni li dawn ikunu, b?ala prin?ipju, xorta wa?da su??etti g?al VAT (ara, partikolarment, is-sentenza Zita Modes, i??itata aktar 'il fuq, punt 38).

71 Minn dan isegwi li operatur li, b?as-Sur HE, inkluda l-kamra kollha u?ata b?ala uffi??ju fil-patrimonju ta' l-intrapri?a tieg?u, g?andu d-dritt li jibbenefika mit-tnaqqis tal-VAT kollha li hija relatata direttament ma' l-ispejje? ta' elementi diversi li jikkostitwixxu l-prezz ta' dik il-kamra ta' l-immobbli. Jekk huwa seta' jnaqqas biss parti mill-VAT li huwa jkun ?allas g?al dik il-kamra u?ata kollha kemm hi g?at-tran?azzjonijiet taxxabbli tieg?u – parti ddeterminata skond is-sehem tieg?u fil-ko-proprjetà ta' l-immobbli kollha kemm hi – dan l-operatur ma kienx ikun jista' ji?i e?entat mit-taxxa kollha relatata mal-proprjetà li huwa ju?a g?all-iskopijiet ta' l-attività ekonomika tieg?u, kuntrarjament g?all-e?i?enzi tal-prin?ipju ta' newtralità.

72 L-interpretazzjoni pre?edenti taqbel ukoll mal-prin?ipju ta' trattament ugwali, li jikkostitwixxi l-korollarju tal-prin?ipju ta' newtralità.

73 B'hekk, ?ew? persuni taxxabbli, li o??ettivament isibu ru?hom fl-istess sitwazzjoni fejn kull wie?ed ju?a, b'mod esklu?iv, l-istess per?entwali ta' immobbli b?ala uffi??ju li jag?mel parti mill-intrapri?a tieg?u, huma kkunsidrati b'mod identiku, min?abba lil huma g?andhom id-dritt li jnaqqsu l-istess ammont ta' VAT. Bil-kontra, wie?ed g?andu jikkunsidra d-differenza li tikkaratterizza s-sitwazzjoni tag?hom – wa?da hija s-sid esklu?iv ta' immobbli filwaqt li l-o?ra tippossjedi biss parti – min?abba l-fatt li l-ewwel persuna tibbenefika mill-possibbiltà li tnaqqas l-ammont kollu ta' l-*input* VAT sa 100% sakemm tag??el li tinkludi l-immobbli g?all-u?u varjat fl-intrapri?a tag?ha, filwaqt li t-tieni persuna ma tista' qatt tevita li t?allas ammont ta' VAT aktar minn dak li realment tifla?, ji?ifieri dak attribwit g?as-sehem tag?ha fil-ko-proprjetà (ji?ifieri 25% fil-kaw?a prin?ipali).

74 Fid-dawl ta' l-i?viluppi kollha pre?edenti, ir-risposta g?at-tielet domanda g?andha tkun li, fejn konju?i f'komunità min?abba ?-?wie? tag?hom jakkwistaw proprjetà li parti minnha hija u?ata g?al skop professjonali esklu?ivament minn wie?ed mill-konju?i ko-proprjetarji, dan jibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis fir-rigwarda ta' l-*input* VAT kollu li jirrigwarda l-parti tal-proprjetà li hija u?ata g?all-iskopijiet ta' l-intrapri?a tieg?u, sakemm l-ammont imnaqqas ma je??edix il-limitu tas-sehem li l-persuna taxxabbli g?andha fil-ko-proprjetà ta' din il-proprjetà.

Fuq ir-raba' domanda

75 Din id-domanda hija essenzjalment inti?a sabiex ji?i ddeterminat jekk l-Artikolu 18(1)(a) u l-Artikolu 22(3) tas-Sitt Direttiva jirrikjedux li, biex tkun tista' te?er?ita d-dritt g?al tnaqqis f'?irkustanzi b?al dawk tal-kaw?a prin?ipali, l-persuna taxxabbli jkollha ir?evuta f'isimha, fejn jidhru l-proporzjonijiet tal-prezz u tal-VAT li jikkorrispondu g?as-sehem tag?ha fil-ko-proprjetà jew o??ett, jew jekk ir?evuta ma?ru?a ming?ajr ma tag?mel distinzjoni bejn il-konju?i ko-proprjetarji u ming?ajr ma ssemmi dan il-qsim hijiex bi??ejjed f'dak ir-rigward.

76 F'dan ir-rigward, mill-Artikolu 22(3)(b) tas-Sitt Direttiva, kemm fil-ver?joni ori?inali tieg?u kif ukoll dak li jirri?ulta mid-Direttiva 91/680 jo?ro? partikolarment li, g?al b?onnijiet ta' l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, l-ir?evuta g?andha tiddikjara b'mod ?ar il-prezz qabel it-taxxa u t-taxxa rilevanti u kull rata ta' taxxa kif ukoll xi e?enzjonijiet.

77 Minn dan jirri?ulta li, minbarra l-e?i?enzi minimi, is-Sitt Direttiva ma timponix obbligi o?ra, b?al dawk li ssir referenza g?alihom fir-raba' domanda preliminari.

78 Huwa ?ert li, skond l-Artikolu 22(3)(c) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri g?andhom il-possibbiltà li jistabbilixxu l-kriterji li jekk ikun jikkonforma mag?hom, dokument jista' ji?i kkunsidrat b?ala r?evuta u, skond il-paragrafu 8 ta' l-istess artikolu, dawk l-Istati Membri g?andhom il-fakultà li jimponu obbligi o?ra li huma jikkunsidraw ne?essarji biex jassiguraw l-e?att kalkolu u ?bir tat-taxxa u biex jevitaw il-frodi.

79 Ir-Repubblika Federali tal-?ermanja g?amlet u?u minn din il-possibbiltà ta' l-a??ar. Minbarra dan, f'dan l-Istat Membru, il-UstG jg?id li l-ir?evuti g?andhom ikollhom, b'mod partikolari, l-isem u l-indirizz tal-benefi?jarju ta' l-operazzjoni, il-kwantità u d-deskrizzjoni kummer?jali normali ta' o??etti pprovduti u s-servizzi mog?tija, kif ukoll ir-renumerazzjoni tat-tran?azzjoni.

80 Madankollu, kif osservat ukoll il-Kummissjoni, skond ?urisprudenza stabbilita, il-b?onn, g?all-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, kif imsemmi fuq l-ir?evuta li hija msemmija fl-Artikolu 22(3)(b) tas-Sitt Direttiva g?andu jkun limitat g?al dak li huwa ne?essarju biex ji?i assigurat il-?bir tal-VAT u l-kontroll tieg?u mill-amministrazzjoni fiskali. Minn barra dan, din id-deskrizzjoni ma tistax, min?abba n-numru jew min?abba n-natura teknika tag?mel l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis prattikament impossibbli jew e??essivament difffi?li (sentenza ta' l-14 ta' Lulju 1988, Jeunehomme u EGI, 123/87 u 330/87, ?abra p. 4517, punt 17). Minn barra dan, il-mi?uri li l-Istati Membri g?andhom il-fakultà li jadottaw skond l-Artikolu 22(8) ta' l-istess direttiva, sabiex jassiguraw il-kalkolu u l-?bir e?att tat-taxxa u biex jevitaw il-frodi, ma jistg?ux imorru lil hinn minn dak li huwa ne?essarju biex jintla?qu dawn l-g?anijiet. G?aldaqstant, huma ma jistg?ux ji?u u?ati b'mod li jer?g?u jqeg?du fid-dubju n-newtralità tal-VAT, li jikkostitwixxi prin?ipju fundamentali tas-sistema komuni tal-VAT stabbilit mil-le?i?lazzjoni Komunitarja dwar dan il-qasam (sentenzi tal-21 ta' Marzu 2000, Gabalfrisa *et*, C-110/98 sa C-147/98, ?abra p. I-1577, punt 52 u tad-19 ta' Settembru 2000, Schmeink & Cofreth u Strobel, C-454/98, ?abra p. I-6973, punt 59).

81 Madankollu, f'ka? b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, ma je?isti ebda riskju ta' frodi jew ta' abbu?, min?abba li dan il-ka? jikkon?erna tip ta' proprjetà tipika ta komunità, ji?ifieri ko-proprjetà bejn

konju?i li m'g?andhiex hija stess il-kwalità ta' persuna taxxabbli u li fiha wie?ed biss mill-koppja je?er?ita attività ekonomika, b'mod li jeskludi li l-ir?evuti, anke dawk bl-isem "Sur u Sinjura HE" u ming?ajr ma jsemmu l-proporzjonijiet tal-prezz u tal-VAT li jikkorrispondu g?as-sehem ta' kull wie?ed mill-konju?i fil-ko-proprjetà, tista' ti?i u?ata mill-koppja mhux taxxabbli jew mill-komunità, sabiex ter?a' tibbenefika minn tnaqqis ta' l-istess ammont ta' VAT.

82 F'dawn i?-?irkustanzi, ikun inkompatibbli mal-prin?ipju ta' proporzjonalità li lill-konju?i taxxabbli ji?i rrifjutat li jing?atalhom id-dritt g?al tnaqqis g?ar-ra?uni biss li l-ir?evuti ma fihomx id-dettalji stabbiliti mil-li?i nazzjonali applikabbli.

83 Minn dan isegwi li r-risposta g?ar-raba' domanda g?andha tkun li l-Artikolu 18(1)(a) u l-Artikolu 22(3) tas-Sitt Direttiva ma jirrikjedux li biex tkun tista' te?er?ita d-dritt g?al tnaqqis f'?irkustanzi b?al dawk tal-kaw?a prin?ipali, il-persuna taxxabbli jrid ikollha ir?evuta ma?ru?a f'isimha u li fiha jidhru l-proporzjonijiet tal-prezz u tal-VAT li jikkorrispondu g?as-sehem tag?ha fil-ko-proprjetà. Ir?evuta ma?ru?a ming?ajr ma tag?mel distinzjoni bejn il-konju?i ko-proprjetarji u ming?ajr ma ssemmi kif sar dan il-qsim hija bi??ejjed g?al dak l-g?an.

Fuq l-ispejje?

Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwsitjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li g?andha tidde?iedi dwar l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi li:

1) **Is-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta' l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kemm fil-ver?joni ori?inali kif ukoll f'dik li tirri?ulta mid-Direttiva tal-Kunsill 91/680/KEE, tas-16 ta' Di?embru 1991, li tissuplementa s-sistema komuni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u temenda d-Direttiva 77/388 bil-?sieb li tne??i l-fruntieri fiskali, g?andha ti?i nterpretata kif isegwi/bil-mod segwenti:**

– **persuna li takkwista jew tibni dar sabiex tg?ix fiha flimkien mal-familja tag?ha g?andha l-kwalità ta' persuna taxxabbli u b'hekk, bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 17 tas-Sitt Direttiva 77/388, tibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis, safejn hija tu?a parti minn dak l-immobbli b?ala uffi??ju g?al b?onnijiet ta' l-e?er?izzju, g?alkemm a??essorja, ta' attività ekonomika skond l-Artikoli 2 u 4 ta' l-istess direttiva u talloka dik il-parti ta' l-immobbli fil-patrimonju ta' l-intrapri?a tag?ha;**

– **meta komunità li tirri?ulta minn ?wie?, li m'g?andhiex personalità ?uridika u li ma te?er?itax attività ekonomika skond is-Sitt Direttiva 77/388, g?andha kontroll ta' assi kapitali, il-ko-proprjetarji li jiffurmaw din il-komunità g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala benefi?jarji tat-tran?azzjoni g?al b?onnijiet ta' l-applikazzjoni ta' din id-direttiva;**

– **fejn konju?i f'komunità min?abba ?-?wie? tag?hom jakkwistaw proprjetà li parti minnha hija u?ata g?al skop professjonali esklu?ivament minn wie?ed mill-konju?i ko-proprjetarji, dan jibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis fir-rigwarda ta' l-*input* taxxa fuq il-valur mi?jud kollu li jirrigwarda l-parti tal-proprjetà li hija u?ata g?all-iskopijiet ta' l-intrapri?a tieg?u, sakemm l-ammont imnaqqas ma je??edix il-limitu tas-sehem li l-persuna taxxabbli g?andha fil-ko-proprjetà ta' din il-proprjetà;**

– **L-Artikolu 18(1)(a) u l-Artikolu 22(3) tas-Sitt Direttiva ma jirrikjedux li biex tkun tista' te?er?ita d-dritt g?al tnaqqis f'?irkustanzi b?al dawk in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-persuna taxxabbli jrid ikollha ir?evuta ma?ru?a f'isimha u li fiha jidhru l-proporzjonijiet tal-prezz u tat-taxxa fuq il-valur mi?jud li jikkorrispondu g?as-sehem tag?ha fil-ko-proprjetà. Ir?evuta ma?ru?a ming?ajr ma tag?mel distinzjoni bejn il-konju?i ko-proprjetarji u ming?ajr ma ssemmi kif sar dan il-qsim hija bi??ejjed g?al dak l-g?an.**

Firem.

* Lingwa tal-kaw?a: il-?ermani?.